

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Canteres 132
Telefon 265005 S'Arenal.

BULLETI INFORMATIU N.º 49

15 D'ABRIL DE 1984

PREU 50 PTES.

N'Aina fa feina a la Perruqueria Ramis del Coll d'En Rabassa. A les planes interiors ample informació d'aquesta perruqueria.

Ella és Na Sita del Coll d'En Rabassa. Te una butiga de roba al carrer Cardenal Rossell. Si entra a ca seva en sortireu ben vestits i a bon preu.

Rebuda multitudinària dels casablanquers al batle de Ciutat. Més informació a la pàgina 10.

Aquesta setmana passada hi va haver l'entrega de trofeus del III Campionat de Dominó del Bar Caramba de S'Arenal. Abans de l'entrega hi va haver un bon sopar per a tots els participants, la qual cosa explica l'eufòria i l'alegria de tots en el moment de l'entrega i de la fotografia que il·lustra aquesta resenya. Les parelles guanyadores foren: Alfred Titos-Enrique Iglesias, Emilio López-Manuel Rojas. Rafael Gómez-Antonio Real.

CARTES

EL CANAL DE TV DE CATALUNYA

Sr. Director, li suplic la publicació de la següent carta en el seu diari:

El passat dijous vaig assistir a la sessió plenària celebrada en el Parlament de les Illes Balears. Em va cridar l'atenció el debat en torn a la connexió amb el 3er. canal de TV de Catalunya, i sobre tot la intervenció del Conseller de Cultura, Sr. Gilet.

Aquest senyor al·legava una sèrie de dificultats tècniques per a la connexió amb TV3, realment pens que no són tantes les dificultats, basta dir que hi ha pobles de Mallorca com Sòller, Valldemosa, Banyalbufar, Estellenchs, Sa Calobra, Alaró, Lluc... que encara que sigui d'una manera irregular i amb una recepció boirosa de la imatge reben les retransmissions de TV3. El pressupost per a aconseguir una bona connexió no és tant alt si tenim en compte l'avantatge que suposa un nou canal de TV per a la nostra cultura.

Tampoc entenc com una persona que es diu partidària de la Televisió

privada s'oposa tant fermement a la connexió amb un canal de TV. Sera per qüestions de llengua? No ho crec, ja que un canal en català, amb un cost inferior al milló de pessetes, (que és el que costaria el retransmissor que facilita la connexió), és una gran defensa per a la nostra cultura i els interessos del nostre Conseller volem que estiguin en funció d'ella, del seu manteniment i de la seva promoció tan necessària actualment. Crec que desgraciadament no és aquest el cas del Sr. Gilet.

Per acabar no em resta més que donar la meua més sincera enhorabona al Grup que va presentar aquesta proposta i les gràcies als que li van donar suport.

JOANA M. BORRAS

DEMANA LA TV-3

Sr. Director del diari Última Hora, li preg públicament aquesta carta referent al TV-3. L'altre dia vaig assistir al parlament, on el PSM-EN va fer la seva esmena de que TV-3 de Catalunya es pogués veure a les Balears; llavors al se-

güent dia vaig llegir tots els diaris i alguns dels posaven que la esmena de TV-3 va ésser proposada pel senyor Damià Pons en nom del PSOE, això és una, entre altres que hi havia.

Això passa quasi sempre, el partit Socialista de Mallorca, Esquerra Nacionalista fa quasi la totalitat de les esmenes, en la Premsa surten poc i si surten, estan molt mal expressades.

A part d'això jo voldria fer una crida a favor del TV-3 de tots els mallorquins que volen veure aquest canal en la nostra llengua, ja que encara, no en tenim un propi, a les illes Balears, i els mallorquins tenim dret a poder-lo veure, ja que a molts de pobles de Mallorca ho veuen. També voldria demanar a veure que passa amb Ràdio Mediterrània, ja que la estan esperant fa molt de temps i encara no ens ha arribat. Ja és hora de que poguem tenir algun mitjà de comunicació en la nostra llengua.

Gràcies.

N'ESPARDANYETA

VOL VEURE TV-3

Sr. Director, li agrairia que volgués publicar aquesta carta en el seu digne diari.

Estic completament a favor de la causa de la llibertat de que els mallorquins que vulguin veure la TVE ho puguin fer, tenint a l'abast de tothom una cadena de TV balear podriem triar entre dos canals en català, amb els avantatges que hi podria haver en les col·laboracions entre elles i fins i tot arribar a fer la TV de tots els territoris de la nostra llengua, la qual comptaria amb una importància considerable i unes avantatges de tota casta.

Pel·lícules en català o doblades, programes informatius, telefilms com és ara Dallas o el que sigui, partits de futbol, programes educatius per als escolars, etc... és realment una programació ben suggerent pels telespectadors de les illes.

El que hi hagi un bon canal en català és un benefici per tots.

Atentament,

MIQUEL BAUZA

CREU QUE HA ARRIBAT L'HORA DE DIR ¡BASTA!

"L'Atemtat Terrorista" que va sofrir el passat dia 24 de març la Platja des Trenc i tot el poble mallorquí, es ja lo darrer que es pot aguantar de tota una campanya duita a terme per una gent del poble de Campos (i per altres que no ho som, pero que els seus interessos son molt semblants als dels campaners).

A mi hem sembla molt bé que aquests senyors que no estan d'acord amb la protecció dels nostres espais naturals (entre ells la platja del Trenc i el Salobrar), per uns interessos poc clars, i que sense cap dubte no son els de la pagesia (com diuen ells), pero si tal volta els especuladors, emplein tots els medis legals per fer aturar aquesta llei de protecció, com fan d'altres grups per fer-la dur endavant.

Pero clar, es mes bona de fer una salvatjada com la del dia 24 i crear confusió a la gent (insinuant que una nota de "Europa Press" diu que han estat ecologistes del SOB els que han duit a terme l'acció. Quan de

tots es coneguda la feina que du a terme aquest grup, que amb els seus 10 anys d'existència ha realitzat les mes diverses accions i campanyes, pero sempre dins la legalitat i de forma pacífica), que no defensar els seus interessos (poc clars) d'altres maneres.

L'Historia d'aquest col·lectiu l'hem poguda seguir tots per els mitjans de comunicació, pero els fets mes destacats crec que val la pena anomenar-los: una manifestació bastant agressiva (organitzada no se sap massa bé per a qui, A.P.?, empresaris?), un comunicat per a la part forana, demagogic com ell tot sol, i lo darrer, l'incendi de dos cotxes i la tancada de camins d'accés a la platja amb fums.

Crec que ara ja ha arribat l'hora de dir basta. En els diaris sortien notes insinuant al poble mallorquí que es farien accions violentes, i el passat cap de setmana va ésser la primera. Esper que també sigui la darrera i que tots poguen disfrutar d'un dels darrers grans arenals verges de Mallorca.

Desde aquí deman que si per aturar aquestes accions s'han de prendre midas per part del Govern Civil, aquestes es duguin a terme amb tota la severitat que es mereixen, ja que la violència sols fa violència.

UN PROTECCIONISTA ELS DRETS NO ES NEGOCIEN

Pel març vaig passar una setmana a Mallorca i vaig assistir a una sessió del Parlament de les Balears. S'hi debatia la connexió de les illes amb el canal 3 de televisió catalana.

Va ser interessantíssim escoltar els nostres diputats, tots ells emprant la nostra llengua en el marc polític i digne de l'antic "Círculo Mallorquín" (Què devien pensar aquelles parets?)

Una cosa que em va cridar l'atenció va ser que cada vegada que un parlamentari havia de fer un discurs entrava a la sala un uixer enguantat amb una petita safata a la mà, amb un got d'aigua i la deixava damunt la taula de la tribuna. Quan l'orador havia acabat el discurs tornava a entrar l'uxer amb un altre pot d'aigua i el canviava amb l'anterior. Malgrat que cap diputat en va beure un glop, l'uxer sortí puntualment

després de cada discurs a canviar el got. Era com una petita escena teatral una cerimònia, que servia per a donar solemnitat a l'acte, com per a enlairar i dignificar, davant nosaltres, l'auditori, les paraules dels membres del Parlament. Em vaig demanar si aquesta petita cerimònia l'han copiada de Madrid.

Una altra cosa curiosa era el debat en sí.

Quin poble del món que es digui democràtic ha d'anar al Parlament a aconseguir els mitjans de comunicació moderns en la pròpia llengua i en el propi territori?

Per què hem d'estar exposats a una parcel·lació sistemàtica del nostre territori lingüístic, d'una mutilació feta amb tota consciència des del centre de l'estat?

Tot el temps i els diners que ens fa perdre en la negociació de la nostra llengua catalana a dintre dels Paraïsos Catalans!

RAMON CAVALLER

EMISSORES EN CATALÀ

Barcelona té ara com ara quatre emissores que fan els programes en català, a més de les moltes que han incorporat el bilingüisme a la pràctica diària.

Parlant l'altre dia amb un professional d'una d'aquestes emissores, deia quelcom que és molt cert: malgrat la competència, seria bo que no siguin només quatre sinó moltes més les emissores que emeten en català, per tal que la normalització lingüística fes encara més passos.

De tota manera, és molt bo que el ciutadà tingui quatre opcions catalanes, i quatre opcions molt dignes. Ràdio 4 ha augmentat la programació i la potència, i ha guanyat en qualitat de so. Catalunya Ràdio, per la seva banda, ha inaugurat uns grans estudis per tal de fer una ràdio institucional moderna i al dia. Ràdio Avui i la Cadena 13 constitueixen la primera cadena privada de ràdio que emet en català, amb tots els reptes que això comporta. I Ràdio Associació no és només una magnífica recuperació d'un passat gloriós, sinó una ferma aposta de futur.

Santiago Riera

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament... 227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00)...
..... 227643-227644
Bombers..... 281250-
..... 290017
Residència de l'assegurança social... 289100
Creu roja de Ca'n Pastilla..... 264040.
Polícia Nacional... 091
Polícia Municipal... 092
Polícia Municipal de s'Arenal..... 267654
Serveis mèdics.490011

La Porciúncula 260002
Tele-Taxi 401414.

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament... 660050
Oficina de s'Arenal...
..... 264071
Bombers..... 660756
Polícia Municipal...
..... 661767
Guardia Civil... 264121
Ràdio Taxi... 263080
Parròquia... 263265
Club Tots Junts...
..... 265538
Associació de Veïnats...
..... 265005
Grues Sampil...264193

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Carrer _____
Població _____ Tel. _____

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc _____ Suc. _____

Compte n.º _____ Titular _____

☐ Comptat Firma _____

Ompliu aquesta targa i envieu-la al Camí Canteres 132, s'Arenal.

ESCOLA D'INFANTS S'ARENAL: UN CENTRE EDUCATIU

L'escola d'infants S'Arenal (Guarderia S'Arenal) és una de les guarderies gestionades pel Patronat Municipal d'Escoles d'Infants, des de que aquest fou creat, ara ja fa cinc anys.

Abans de la seva constitució havien existit diverses guarderies administrades per CARITAS com una solució temporal al problema dels pares treballadors d'hosteleria. L'assoliment del que ara és

l'Escola d'Infants S'Arenal fou una conquesta de les iniciatives populars, atès que les possibilitats de l'anterior guarderia eren molt migrades i els seus locals estaven en males condicions d'habitatge.

Actualment l'Escola d'Infants S'Arenal consta de nou aules amb capacitat total de 125 places, des dels nins de bressol (quaranta dies és el mínim d'edat exigida) fins als sis anys.

Els treballadors d'aquest centre, molts d'ells mestres titulats i la resta en camí d'esser-ho, formen un equip pedagògic que intenta portar a terme un programa educatiu adient a les edats dels infants, amb la idea bàsica de que aquesta mena d'escoles de bressol són centres educatius i no simples magatzems d'infants; així doncs, en la guarderia de S'Arenal se prepara el nin en tots els camps per a la posterior entrada en un nivell superior: l'EGB, ajudant a l'hora com a fonament de tot, a desenvolupar la creativitat pròpia de cada infant, donant-li els coneixements de pre-escritura, pre-lectura, ma-

temàtica, etc... que li calen a la seva edat. També no es pot oblidar que l'escola d'infants S'Arenal està fent una continuada tasca de normalització lingüística que, poc a poc, va possibilitant l'aprenentatge de la nostra llengua per part dels nombrosos nins que assisteixen, any rera any, a aquest centre.

L'Escola d'Infants S'Arenal té aiximateix els serveis d'un reconeixement mèdic, d'un psicòleg i d'una assistenta social, conjuntament amb altres centres del Patronat Municipal.

També, amb l'ajut d'aquests serveis, es fa possible que se tenguí cura de la salut del nin, que se li doni un menjar sa i equilibrat i que se tenguin en compte els factors socials i psicològics en el procés educatiu.

la d'Infants, encara no compta amb una Associació de Pares, per bé que ja se vagin donant les passes per a constituir-la.

Doncs bé, com a resum cal dir que l'Escola d'Infants S'Arenal és —i ja s'han explicat tots els per quès— un Centre d'Educació Pre-escolar on l'infant rep un ensenyament a la mida dels seus anys a partir d'un treball d'equip dels educadors i amb uns serveis complementaris que ajuden i assessoren l'equip. Tot plegat fa que —i no cal oblidar que la feina del personal docent possibilita un local net i en perfecte estat així com un menjar ben cuinat i agradable pels nins— que se pugui garantir en aquest centre de S'Arenal uns bons resultats en relació a l'educació integral del nin.

Malauradament, l'Esco-

EDUARD RIUDAVETS

**suministros
ARENAL, S.A.**

C.I.F. A/07 - 094311

AMILCAR, 14 - TELS. 26 53 29 - 26 53 54

Un equip de professionals al seu servei
TOT PER A LA SEVA PISCINA

montatge - conservació - reparacions - accessoris

MAJORISTA EN
productes químics

PRIMERES MARQUES NACIONALS I INTERNACIONALS
ASTRAL-PLATERAL-DELSA-BAYROL-DETERQUIMICA
S'Arenal de Mallorca

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...
Cada horabaixa, música d'orgue a càrrec d'en Pedro.

Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de Ca'n Pastilla.
Telefons 260119 - 264563.

DINAR DE CONVIVENCIA POLÍTICA

A S'Arenal, tinguérem el dissabte visitants il·lustres. Un dinar de convivència política reuní a parlamentaris de Madrid i de les Illes, regidors de

Ciutat i de Llucmajor amb els militants i simpatitzant d'Alianza Popular a la Sala de Congressos de l'Hotel Bahía de Palma. Al final del dinar, parlament del president local Damià Sastre, Del president Canyelles i de N'Abel Matutes, aquest darrer, amb el seu parlament de sempre, és a dir de catastrofisme, de la crisi i del govern socialista, que segons ell ho fa de lo més malament.

Un dinar, que va reunir a S'Arenal a la flor i nata del partit que governa a Mallorca amb els militants de S'Arenal i de Llucmajor.

El president Canyelles feu el seu parlament en la nostra llengua.

**GASEOSA
BONA**

Bona per nins y padris
repartida per
Gaseosas Monserrat S.A.

Tel. 260090
Carrer Llavotxim Verdaguer, 26
S'Arenal de Mallorca.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

JOIERIA RELLOTGERIA
RIU
Centre
CHISUN
Tel. 269815

Floristeria IRI

Deixi que les flors parlin.

BARTOLOME RIJORT, 110
TELS 26 23 59 - 26 49 44
CA'N PASTILLA

ESCOLA
D'INFANTS
PETITO

Plaça Reina
M.ª Cristina s/n.
Tel. 26 68 15 - S'ARENAL

Metalúrgica ARENAL
PEDRO CANALS QUETGLAS

Reixes, Barandilles, Ferro forjat, Treballs en alumini, Treballs per a obres, Soldadura elèctrica i autògena, Treballs al torn.

Carrer de Mallorca, 10 Tel. 263910
S'ARENAL DE MALLORCA

SNACK BAR IBERIA
Especialitat en carns i barbacoa
Carrer Virgili, 17
Ca'n Pastilla

El president sortint, fou obsequiat amb una artística placa.

La nova junta directiva que ferà d'ajuntament a Sant Jordi.

ELECCIONS A LA AA. VV.

Aconteixement important aquesta setmana passada a Sant Jordi. Divendres a vespre, 6-4-84, eleccions a la directiva de la AA.VV. Pla de Sant Jordi. El nou president, Biel Bergues; vice-presi-

dent, Benet Garau; secretari, Antoni Adrover; tresorer, Josep Pocovi; i quinze vocals.

Unes eleccions molt importants, a un poble que no te ajuntament, i a on

la associació de veïnats ha de fer moltes gestions que als pobles normals fa l'Ajuntament.

Aquesta AA.VV., te unes entrades per quotes

dels socis de 140.000 pesetes i en pague 48.000 pel lloguer del seu local social, caldria que els santjordiàers la recolzassin fent-se socis.

En Gabriel Bergues, nou president.

Moment del recomptament dels vots.

**LES SEVES FOTOS COLOR
MÉS GROSES**

(Grossària 10x15)

MÉS BONIQUES

(Superfície molt brillant)

MÉS RÀPIDES

(Només en 90 minuts)

LASER

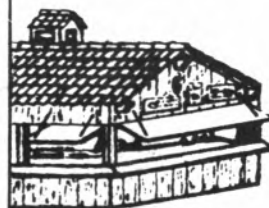
A S'Arenal de Mallorca
(Entre balnearis, 7 i 8)
Avinguda Nacional, 12
Telefon 262326

HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

SALA DE JOCS — BINGO

**AL SERVEI DE S'ARENAL I
DE MALLORCA**

Beber y Comer
SA FOGANYA

Pollastres rostits per menjar o per endur-se'n
Calitat en HAMBURGUESES, "PINCHOS" I ENTREPANS
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
A S'Arenal de Mallorca.

N'Encarna des Molinar. Se pentina a Ramis.

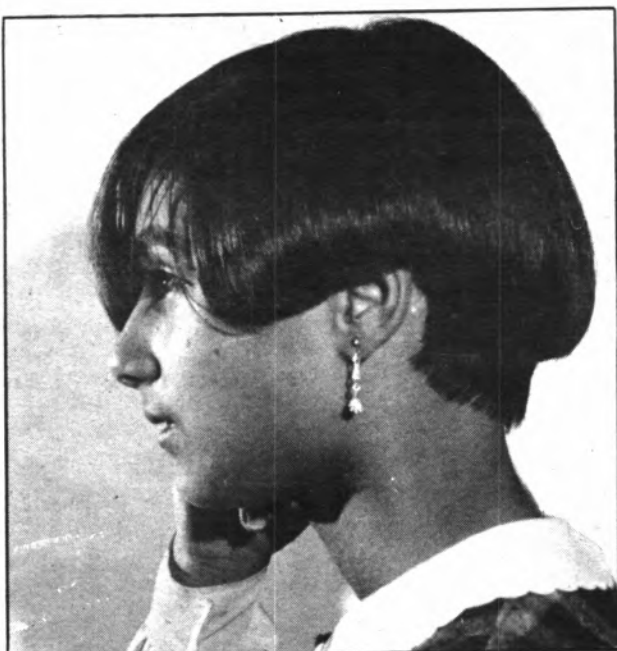
N'Aina Maria, és de Llorito. Viu ja fa anys al Coll d'En Rabassa se pentina a Ramis.

Na Glòria del Coll. Se pentina a Ramis.

Na Maria dels Angels és filla de la casa. Apren l'ofici. Es una bona model.

Na Caterina de les Torres del Coll d'En Rabassa. Llueix una pe manent de cara a l'estiu.

N'Aina és la senyora de N'Amengual. Fa feina a la Perruqueria Ramis.

SALÓ UNISSEX RAMIS

Cosmetologia Mixta.
Modela Estètic Masculí
Anàlisis gratuïts de qualsevol
anomalia capilar
Trataments capilars.
Manicura-Pedicura.

Carrer Illes Pitihuses, 15 - baixos - 2a. Torre
Tels. 262637 - 246820 COLL D'EN RABASSA

NOVA REMODELACIÓ EN LA PLATJA DE "CIUDAD JARDÍN"

Els veïnats de Ciutat Jardí, encantats amb les millores que se duen a terme a la vorera de mar.

"Ciudad Jardín" ha estat sempre un dels llocs amb més greus problemes de infraestructura sanitària. Actualment s'estan realitzant obres per a intentar recuperar una llista de sorra de més d'un quilòmetre d'extensió. La renovació de la platja també comptarà amb una sèrie de serveis.

Des de fa uns mesos ja es veuen màquines devers la zona. Ja fa uns deu anys, tant el MOPU com l'Ajuntament de Ciutat havien elaborat plans per a recuperar la platja, però no s'havien duit a terme fins ara.

La realització d'un tram de passeig prop de la platja ha estat patrocinat per la Jefatura de Ports i Costes de Balears.

Encara que el més probable sigui que abans de Setembre no estigui tot llest, la companyia encarregada de les obres està fent molta feina a fi que la majoria de les obres estiguin acabades abans de l'estiu i així la platja ja podria ésser disfrutada enguany tant per mallorquins com per estrangers.

El pla principal de l'obra és habilitar un passeig marítim que sigui actual. La vella paret de pedra, pasada fa uns cinquanta anys, ha estat tomada, de totes maneres, es trobava en un estat ruïnós. Un dels objectius més importants és dotar la platja d'una extensió suficient de sorra neta. Fins ara aquesta sofria el contacte de matèria orgànica i de residus. També es durà a terme una neteja general dels fons que ara hi ha escampats.

En el passeig marítim s'hi col·locaran punts de llum, arbres i alguns concessionaris de platja.

La zona de "Ciudad Jardín" va venir a ésser un nou pulmó per a la Ciutat dels anys trenta. Es començà construint petites casetes particulars devers la zona. L'hotel "Ciudad Jardín" fou construït en el període

d'entreguerres i remodelat amb el boom turístic dels anys seixanta. Les piscines de l'hotel rebien a un gran nombre d'estiuejants. Aquestes facetes de "Ciudad Jardín" es perderen per problemes de infraestructura i l'abandonament que sofrí durant molts d'anys.

Gimnàstica Rítmica i de Manteniment
Classes d'anglès (Profesora Nativa)
Altres Activitats (Horaris a convenir)
Carrer de Pàdua, 2
Ca'n Pastilla

PIZZERIA PORTO FINO
 Ciudad Jardín, Trañalgar, 22.
 A 190 metres de la platja.
 Telèfon: 268818.
GRAN VARIETAT
CUINA ITALIANA I INTERNACIONAL
POSTRES I BEGUDES EXOTIQUES
PIZZAS PER ENDUR'SE'N
BODES, BATEJOS, COMUNIONS
PLACES LIMITADES

VINS DE CAVA
PEDRO ROVIRA

CENTRO
ASISTENCIA
MEDICA

Miramar, 30
 Tel. 49 00 67

Miramar, 9
 Tel. 49 02 22

EL ARENAL (Mallorca)

- Obert les 24 hores del dia.
- Medicina General.
- A.T.S.
- Pediatria (Servici diari de 17 a 18 hores)
- Anàlisis complets (Servici diari de 8,30 a 9,30 hores)
- Laser Teràpia (hores convenides)
- Acupuntura (hores convenides)

NOTICIES—NOTICIES—NOTICIES

En notícies de caire municipal, sabem que d'ara endavant, i segons conveni del batle de barri de S'Arenal i el Tinent de batle de Ciutat Antoni Tarabini, la policia municipal de Ciutat i de Lluçmajor col·laborarà estretament en tot allò que sia necessari dins S'Arenal: se perseguiran els venedors ambulants, encara que passin

dins l'altre terme, els infractors de tràfic i, especialment a la nit, se demanaran ajuda mutua, sempre que sia necessaria per a mantenir l'ordre.

Seguint amb notícies municipals, podem dir que en Joan Perelló, delegat del batle de Lluçmajor a S'Arenal, passarà ben prest a ostentar una tinència d'alcaldia a Lluçmajor,

això sense deixar de ser batle de S'Arenal.

Diumenge a l'horabaixa 8-4-84, va tenir lloc a les instal·lacions velles del Club Nautic S'Arenal, la inauguració del Club de Vela. Assistiren a la inauguració el Batle de Lluçmajor, el tinent de batle de esports i el batle de S'Arenal. Seguidament d'aquesta inauguració a la instal·lacions del Club Nautic Nou, va tenir lloc la pesada i entrega de trofeus del 'PRIMER TROFEU ILLA DE MALLORCA DE PESCA SUBMARINA, patrocinat pel CONSELL DE MALLORCA. Pescadors de nou comunicats autònoms espanyols participaren a aquesta pesca a aigües de S'Arenal. Va guanyar aquest trofeu, En Pep Amengual de S'Indiateria. En Pep Amengual, és l'actual campió del món en aquesta especialitat i fins fa poc habitava en Es Molinar.

En Josep Amengual, campió del trofeu.

Pesada dels peixos agafats al I Trofeu Illa de Mallorca. Les autoritats municipals llucmajoreres ho contemplen.

LES CANTERES DE S'ARENAL RETRASSEN L'AUTOPISTE DE LLEVANT

Les canteres de marès de S'Arenal estan provocant un important retràs en l'inici de les obres per a la prolongació de l'autopista de llevant fins devers Costa Brava. El moviment de terres ha quedat totalment paralitzat per un parell de mesos quan s'ha comprovat que les cotes del primitiu projecte no se corresponien amb les actuals, degut a les extraccions de pedra i marès dels darrers mesos.

L'adjudicació de les obres fou donada l'any passat a l'empresa "Ferrovia y Bayopsa" per un presupost total de 468,9 milions de pessetes. D'aquesta xifra una petita part era d'obligada despesa durant l'exercici anterior, l'any 1983.

Els autors del projecte estan fent en aquests moments a un ajustament longitudinal de tot el recorregut amb la intenció d'anar acoplant-lo a les actuals cotes d'altura.

Aquest reajustament del perfil longitudinal s'està realitzant per mitjà d'ordenador ja que, a més de marcar les noves cotes d'altura, s'han de preveure els volumens de desmuntament i els forats que s'hauran d'omplir. Aquest estudi determina en cada cas les variants a introduir en la cota longitudinal a fi de que els desmuntaments serveixin per els ompliments i terraplens.

S'espera que aquest treball finalitzi pròximament, així les obres podrien començar passat Setmana Santa. L'arribada de la màquina pesada es esperada per a finals d'abril. I les obres començarien a mitjans maig.

«Tuixentes» i companyia

I qui diu les «tuixentes», diu els «paradors de parany a la percaça de llana», i «l'estanyapaelles», i els «samaires», i el «quistor» o el «repicallimes i entresca-serres»...

Els qui anem al darrera dels mots i els fets populars ens sentim com infants amb una joguina quan topem amb un llibre que parla d'aquestes coses; un llibre, a més, una mica misteriós, perquè no hi he sabut trobar cap referència editorial, i això que és publicat d'ara mateix; potser és una iniciativa aventurada dels seus autors, Joan Farell, que fa els textos, i Agustí Masvidal, que fa els dibuixos. Els dibuixos són una delícia, i els textos una meravella, o, si voleu, a l'inrevés. *Tipus populars. Feines i oficis* té tot el suc i tot el bruc de fa cent anys.

Resumir és un crim, però no em sé estar d'explicar que les «tuixentes» eren les venedores d'herbes remeieres que anaven per les cases i procedien —ho feien veure— de Tuixén, a l'Alt Urgell (També en deien «trementinaires», perquè la trementina era un dels remeis que els havia donat més fama.) El que és bonic és la història de la seva transhumància. Quan a mitja tardor, a muntanya, ja s'havien fet les collites, el temps era fred i la gent es tancava a casa, les «tuixentes» anaven cap a terres menys fredes, poble per poble i casa per casa, per tal d'oferir les herbes de muntanya, considerades millors que les de la plana. Quan les «tuixentes» marxaven de casa, els seus homes, pastora i pagesos, es quedaven a la llar i tenien cura del bestiar gros, es preocupaven de les criatures... Quan arribaven a

les terres baixes, les «tuixentes» es trobaven que les feines agrícoles també s'havien acabat, i corria el diner. Hi arribaven per camins ancestrals, petjats per generacions. Havien sortit dels pobles en grup, per ajudar-se en els punts més perillosos, però després s'organitzaven en parelles, formades gairebé sempre per una trementinaire de mitjana edat i una de més jove, que aprenia l'ofici i també els camins. A l'esquena duïen un sac de tela gruixuda, amb les herbes preparades a feixets, i a cada costat uns flascons de terrissa que contenien els olis de remei; al braç, una cistella amb altres herbes, un ganivet i el menjar del dia. I així feien jornades de set a deu hores.

A mitjan desembre, les «tuixentes» desfeien el camí i tornaven cap a casa, portant al sac alguna llepolia i altres coses de «per avall» que ajudaven a celebrar el Nadol amb tota la família. I a mig gener, eren els homes els qui marxaven de casa per anar a fer contraban o vendre, terres enllà, els estris de fusta que havien fet mentre s'estaven a casa o vigilaven els ramats.

Si les «tuixentes» veiessin ara l'èxit de les botigues d'herbes! Es quedarien tan parades com si nosaltres veiessim trucar a la porta del pis un «samaire», o sigui un «salmaire», disposat a recitar oracions per compte d'algú a canvi d'una almoïna. Quan un s'admira de totes aquestes coses, sembla que ressusciti entre els llavis aquell antic «avemariapuríssima»!

Josep M. Espinàs

CENTRO TECNICO SANITARIO

Fisioteràpia - ATS (Practicants)

Gimnàstica preventiva - Geoteràpia

Gimnàstica infantil educativa

Iguals familiars - Reflexoteràpia

Gimnàstica mèdica

Digitomasatges terapèutics (servici a domicili)

Dematins de 9 a 1 - hora-

baixes de 5 a 8

Dissabtes de 10 a 12.

Diumenges i festius de 9,30 a 10,30

ANTONI GUTIERREZ (Fisioterapeuta)

Rinesiteràpia - Digitomasatge - Reflexoteràpia

Bronquitis - Ciàtiques - Artrosis - Columna

Muscles - Paülisis - Reumatisme - Asma - Post-

rematismes

Mal de cap (segons la causa) Esgotament físic

Relaxament - Cel·lulitis, Tractament de lesions segons prescripció mèdica.

Teculles naturals; massatges, geoteràpia, alimentació integral, productes vegetals, etc...

Hores a convenir.

B. Castells, 27-Tel. 490164 COL·L'D'EN REBASSA

CAFETERIA ALASCA

Plats combinats

Coques dolces

Café amb nata

Irish coffee

Eiskaffee

Gelats amb nata

Maduixes amb nata

Avinguda Son Rigo-

Sortida no. 4

Tel. 264652 - Sometimes

S'Arenal de Mallorca

MMTOS VIDEO CLUB

Carretera Militar, 258 - Telf. 26 80 60 S'ARENAL (Mallorca)

RESTAURANT CAN PRUNES

DEVORA LA GASOLINERA DE S'ARANJASSA

BAR TURO

DARTS, BILLAR, PING PONG, CARTES, PARXESSI...

TELEFONO 267217

ES TURÓ DE S'ARANJASSA

FÚTBOL

Equip del BRASSILIA: van setès a la seva categoria de manera que la mantendran. Devant el Son Sardina perderen de 14-0, però és que tenien molts de lesionats, se pot dir que jugaren amb 8 homes aquest dia. Un equip, un club que cobreix una part de S'Arenal, són amics amb el S'Arenal, però no col·laboren en res els dos clubs. Els jugadors no guanyen res, però fan set o vuit sopars cada temporada.

Jovenils de tercera regional del Coll d'En Rabassa: Van segons a la classificació a 1 punt del primer classificat. En aquestes condicions, l'ascens és segur.

De 7 a 2 van guanyar els Ferriolencs jugant contra el Colonia de Sant Jordi diumenge el matí. La pujada de categoria és segura, degut especialment a l'entusiasme de les penyes que recolzen el club.

Equip del Molinar primera regional. Van els tercers dels darrers, amb 18 punts i 12 negatius. Molte probabilitats de davallar de categoria tenen els jugadors del Molinar.

**TALLERES
MILLAS**

**SERVICI OFICIAL
CITROËN**

EXPOSICIO I VENDA
C/. GUASP, 7. TEL. 260590.
COLL D'EN REBASSA

CITROËN ^ - BX 14E - BX 14RE - BX 16RS - BX 16TRS

**Lleixiu-detergent
EL PARADO
Tel. 260831 EL MOLINAR**

**PAPERERIA
SERVERA**

CARDENAL ROSSELL, 82
COLL D'EN RABASSA

TELF. 26 43 15

RADIO POPULAR

SOM LA RÀDIO

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que te informa i entretén. Aquesta és la ràdio que feim a RÀDIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per escoltar i parlar. RÀDIO POPULAR.

RÀDIO POPULAR

LA RÀDIO ENCESA

CASA BLANCA

VISITA DEL SENYOR BATLE

Divendres a vespre, el batle de Ciutat acompanyat de la seva senyora, visitaren Sa Casa Blanca convidats per la Associació de Veïnats del Lloc.

Damunt les nou del vespre va arribar el batle que fou molt aplaudit pels 300 habitatns de Sa Casa Blanca. Va visitar l'església que ha estat objecte de reparacions per valor d'unes 200.000 pessetes, a continuació va visitar l'escola, que els darrers anys del franquisme estava en rui-

nes i ara està en molt bon estat i a on estudien una seixantena de nins i nines. Una nina llegí un petit parlament donant les gràcies a l'Ajuntament Socialista per haver adecentat l'edifici i permetre els nins i nines aprendre sense haver d'anar als pobles veïnats. El senyor batle va respondre dient que l'Ajuntament arreglava els problemes que hi havia al municipi sense mirar si els habitants del lloc eren de dretes o d'esquerres, cal tenir en comp-

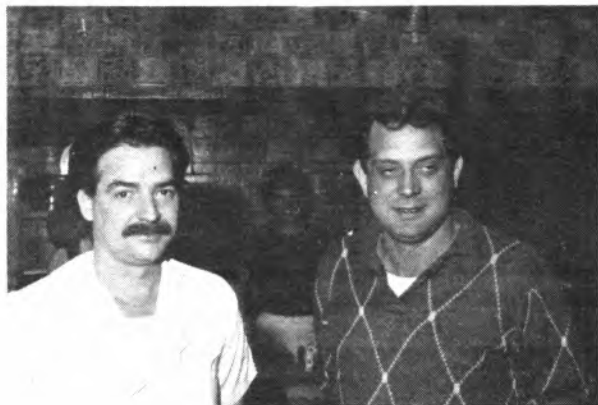
te que els casablanquers, com a pagesos que són, són majoritàriament de dretes. El batle fou molt aplaudit. Se visità l'escola vella, també remodelada i que ara és el local de la Associació de Veïnats amb unes bones pistes de petanca. Allà se va servir un buffet fred, hi va haver menjar i beure per tots i encara en va que-

dar.

Festa grossa fou pel poble de Sa Casa Blanca aquesta visita del batle i la seva dona a la que participà tota la gent. Segons els més vells del Lloc, fou la primera vegada que un batle de Ciutat anava en visita oficial, cosa que la gent agraï de veres.

RESTAURANTE EL BODEGÓN

Viver de peixos i mariscos.
Dinars de nocces i comunions.
Reunions de negocis.
Avinguda Nacional, 18.
Tel. 266179.
S'Arenal de Mallorca.

Les petanquistes del Club Molins de Vent, parlaren llargament amb el batle.

El rector de Sant Jordi, feu els honors a la batlesa.

Una altra, li entregà un dibuix de l'escola.

PERFUMERIA NANI

CARRER GUASP, 2

COLL D'EN
RABASSA

THE SWAN

Family Run - British Pub
Good Food - Pool and
Darts.
Carrer Mar Aral,
(Davant l'Hotel Cosmo-
politan)
Les Meravelles de S'Arenal.
Tel. 265551.
Ober 08,30 - 03,00.

Els nins i nines de Sa Casa Blanca, felices a la seva escola.

Una nina, llegí un bell parlament a l'il·lustre visitant.

NA VICKI I EN MIQUEL HAN OBERT CERVESSERÍA I MARISQUERÍA NEW PICADILLY

PEIX BÓ I FRESC
CARRETERA MILITAR, 232
S'ARENAL DE MALLORCA

DIA VINT-I-TRES, FESTE DE SANT JORDI

L'extens camp o "tòrs-nin", que com el de Santa Ponça, el formaven varies alqueries i "rahals" (rafals), s'anomenava, Pla d'en Catí, avui en dia Pla de Sant Jordi, i en el

segles passats cavalleria dels Arnaldes.

El bisbe de Barcelona Ponç de Gualba, el 5 de juliol de l'any 1314 davant el notari Guillem Nadal, va cedir perpètuament un

fuede al seu lloctinent i Procurador General Maimó Peris, no sols el palau que estava reservat per habitacions seves i demés bisbes successors davant de la parròquia de Santa Creu, sinó també la cavalleria de les arnaldes del Pla d'en Catí, avui de Sant Jordi.

L'any 1863 va començar a dir-se missa els diumenges i dies festius; i amb això es varen celebrar festes anuals dedicades a Sant Jordi acompanyades de les festes religioses.

L'església semblava una de les antigues cases pageses de porta amb dintell i per distingir-la una espaldanya al costat esquerre. Dedins quatre arcs apuntats sostenien el sostre, una trona de fusta reixada, un retaule procedent de Santa Eulàlia i una imatge del Sant del segle XVI. Per descriure més l'església direm que té quatre arcs punxaguts que sostenien la seva sotilada, i darrera l'altar major una imatge de Sant Jordi.

La població de Sant Jordi, va anar creixent, i molt va ésser insuficient,

i per això el Vicari un Joan Llaneras, a l'any 1924, posà laprimera pedra d'una nova església, beneïda i estrenada el dia 18 de juny de 1950 i el Vicari un Joan Llaneras va fer el sermó en aquella gran diada.

El 23 d'octubre de 1904 es va verificar la fundació de una casa de Religioses Franciscanes, filles de la misericòrdia, a la nostra localitat.

La vicaria "in capite" fou erigida en parròquia d'entrada per decret de l'Arquebisbe Miralles el 20 de Juny de 1934, següent el primer capellà ecònom un Rafel Caldentey.

L'any 1934 quedà erigit el nou oratori de Sa Casablanca i la Vicaria de Sant Jordi fou elevada a categoria de Parròquia.

Els segles passats el Prat era una zona d'aiguamolls molt insalubre: anomenat Prat de Sant Jordi i s'estenia dels turons de Marratxí i Sant Jordi fins a la Ciutat de Mallorca i la mar.

A partir de 1767, la dessecació del Prat va preocupar l'administració, però fins a 1818 no es realitzà un projecte concret, llavors foren començades algunes obres.

Però abans, l'any 1770, es presentà un nou projecte, en què s'observava que el Pla tenia 1500 quarterades de prat, que, si se dessecaven podrien produir 20.000 quarterades de blat cada any, cosa tan necessària per a Mallorca, ja que és repetien molt les males anyades i s'havia de cercar blat de fora. No se va fer.

L'any 1814, el dia 1 i

2 d'Octubre va fer un fi-bló molt fort i el Pla de Sant Jordi quedà quasi tot inundat. A partir d'aquesta desgràcia es va cercar un remei eficaç a aquell mal tant antic. Es formà una Junta per a dur a terme aquella gran empresa.

Les obres de dessecació començaren a l'any 1823, en que ningú estava satisfet, i així quedaren les obres mig acabades.

Les obres de dessecació i recuperació varen tenir èxit complet a partir dels projectes de 1948, convertint-ho en una de les marques més riques de l'illa.

Paul Bouvij, enginyer vingut d'Amsterdam (Holanda), va aplicar la mateixa forma de treure aigua que va aplicar els famosos molins d'Holanda. Ell va ser l'enginyer responsable de la dessecació del Prat de Sant Jordi i també introductor del primer molí amb finalitats hidràuliques a Mallorca, té un carrer amb el seu nom dins el nostre poble anomenat "Carrer de L'Enginyer Paul Bouvij". Ell arribà l'any 1835 i va començar a dessecar el Prat l'any 1845, de tal manera que el 1850, ja es pogueren començar els establiments a les noves terres útils.

El primer molí de vent per treure aigua de que tenim notícia, el que l'enginyer Bouvij utilitzava l'any 1847, a les obres de dessecació. Els molins de vent que eren utilitzats de temps enrera eren per la molturació de cereals.

L'any 1891 ja hi havia, a l'horta de la ciutat 200 molins de vela.

Sant Jordi pereteneix a

Sant Jordi

Ciutat. El poble en sí deu tenir prop 700 metres de llarg, per 300 d'ample. No té ajuntament propi, hi ha uns 4000 habitants (Horts inclosos). Normalment hi ha a Sant Jordi, unes festes anuals que són: Ses Flamades, Foguerons de Sant Antoni, Festes d'Agost i a vegades foguerons per Sant Sebastià. Té una església, una casa de pensionistes, tres bars, dos restaurants, i dos llocs per els joves. Té dos estanys, tres mecànics, catorce tendes, dos ferrers i tres fusters. Té d'avvers 1800 molins, però només en funcionen un milenar.

FONTS: "Cap-xerigany" n. 6, 11 i 12.

"Super Escolar de C.N. M. de Sant Jordi".

"Notes històriques sobre el poble de Sant Jordi: de P. Gaspar Munar".

Alumnes de 80.: Jaume Sales, J. Garcia Parede, M.A. Servera, J.M. Mulet.

HISTORIA DE SANT JORDI

Sant Jordi és un poble situat damunt un turó i està envoltat del Pla. Perteneix a Ciutat i està situat entre Es Control al NE de Sant Jordi, Sa Casa Blanca, situada al NO de Sant Jordi, i S'Aranjassa, l'oest respecte a Sant Jordi. El troban a uns 12 quilòmetres de Ciutat, a 2 quilòmetres de S'Aranjassa, a 22 quilòmetres de Sa Casa Blanca, a 13 quilòmetres d'Es Control i a 13 quilòmetres d'Algaida.

Anant cap al SE de Sant Jordi trobarem: Son Mendià, Son Binissalem, Cas Carboner i Son Oliver.

Té 1500 quarterades de prat, que són (o eren) terres molt bones. Antigament molta gent venia a viure a Sant Jordi; vegem aquí el índex de creixement:

Any 1906. Sant Jordi té 238 cases i 1190 hab.

Any 1928. Sant Jordi té 500 cases i 4700 hab.

Any 1959. Sant Jordi té 500 cases i 3560 hab.

Any 1964. Sant Jordi té 500 cases i 3800 hab.

Any 1972. Sant Jordi té 500 cases i 3000 hab.

L'església està devora la plaça Bisbe Planes, i aquesta està devora l'escola. L'escola està devora un restaurant, el qual està prop d'una merceria, situada al costat un forn. Més enfora hi ha una tenda de comestibles; això és el centre. Els altres carrers, són ramificacions dels carrers anomenats, per les afores hi ha horts.

A LA VORA DE...

LA CREU DE SANT JORDI

Un lector que es diu Jordi em parla d'una il·lusió que té ficada al cap de fa molt de temps. «Va començar quan, seguint la meua dèria de col·leccionar i arxivar gravats, làmines, etc. de sant Jordi —a hores d'ara ja en tinc més de vuit-cents— vaig anar a Alcoi quan eren les festes de la ciutat i em vaig trobar immers en una mar de santjordis, a dojo i arreu. I vaig descobrir-hi una cosa que em tocà el meu punt feble: la creu de Sant Jordi, que durant anys jo havia dut a la solapa o a la motxilla.

«A Alcoi només em calia enlairar la vista a finestres i balcons per veure multiplicada aquesta creu, roja sobre una bandera blanca, signe de la festa gran de la ciutat.

Em vaig sentir més que feliç. D'aleshores ençà, la idea de transportar "allò" al Principat no m'ha deixat mai. Fill com sóc de Barcelona, somio un 23 d'abril amb la ciutat plena a vessar de banderes catalanes i creus de Sant Jordi, a finestres, balcons, carrers, places... Potser amb un disseny no tan quadrat i feixuc com el d'Alcoi. Un cop arrelat a Barcelona, la idea es podria anar estenent per tot el Principat, per tots els Països Catalans, a manera de crit d'unió, com el que feien els nostres avantpassats que invocaven sant Jordi per vèncer.

«Pot ser que la meua idea no sigui vàlida en aquest moment. Potser sí que en la situació actual de Catalunya cal pensar en coses més serioses i urgents...»

Potser sí... Però mai no fa cap mal que

les idees circulin. I és veritat que, si la figura de sant Jordi és ben popular a Catalunya i l'han repetida en mil formes diverses pintors i escultors, la creu vermella sobre blanc, que hi sol aparèixer sempre, és un signe que no ha arrelat en la majoria de la gent. Estic segur que, si preguntéssim a molts catalans quina és aquella creu que es troba en una sèrie d'escuts, no sabrien què respondre. I si en ve de lluny, perquè ja els cavallers medievals de sant Jordi havien de dur «la vestidura de drap blanc, amb la creu vermella en la part d'enant...»

«Ta creu vermella i les barres / com un incendi de sang / puguen per les ales verdes / del neguit primaveral» (Miquel Dolç). «Duu Sant Jordi el vestit blanc / tot sangonent de la guerra. / I damunt del pit li lluu / l'esvoranc d'una ferida...» (López-Picó). I Lluís Gassó s'avança fa anys al desig del lector del nostre diari: «Armes, escuts i cors, vetllen encara / l'orgull pairal, el blat i l'aigua clara / i la gràcia dolça de l'infant. / Alcem, avui, l'ensenya de sant Jordi!» Però en els poemes no he trobat la història i penso que seria oportú que, abans del 23 d'abril, algun expert —que podria ser l'historiador i heraldista Armand de Fluvià— ens fes el servei d'exposar en aquestes pàgines l'origen, el significat o allò que els catalans d'avui hauriem de saber sobre una ensenya que és un dels nostres seculars signes d'identitat.

Josep M. Espinàs

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES CADA DIA
I AL VESPRE MÚSICA DE PIANO

REPORTATGES FOTOGRÀFICS

FESTES, BATETJOS, PRIMERES COMUNIONS, NOCES...

PODEU COMPRAR CÒPIES DE LES
FOTOGRAFIES D'AQUEST PERIÒDIC

ES UN SERVICI MÉS DE

S'Arenal
de Mallorca
TEL. 265005

"ENTRE LA NOTA I EL SO", NOU ALBUM DE RAIMON

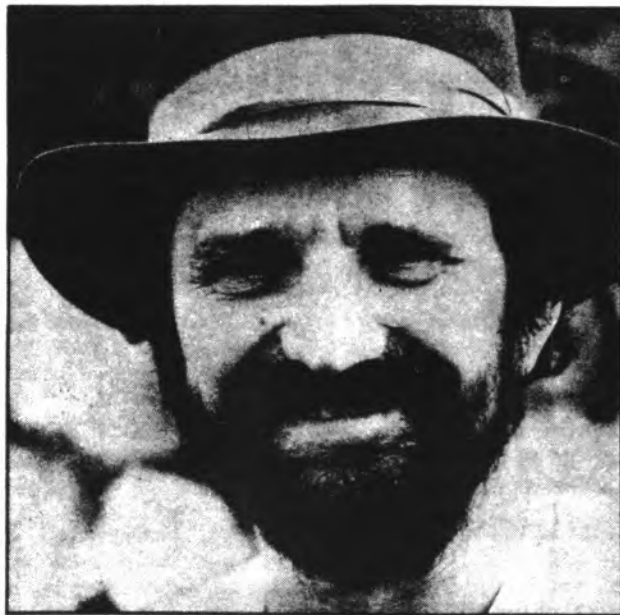
Joan Manresa

Raimón és un artista amb un camí discogràfic amb molts alts i baixos. Deixà Edigsa, la seva primera editora, perquè estava en desacord amb la política de la casa. Anà a Discophon, al mateix temps que es començava la sèria "Inici". Passats uns anys firmà per Movieplay. I altre cop acabà el contracte.

Arribat el moment en que Raimon considerà oportú enregistrar de bell nou totes les seves cançons, cosa mai vista per aquí, passà un any dins els estudis de gravació fent els deu discs que es produïa ell mateix. Però, a l'hora de posar tot el material en mans d'una editora perquè ho comercialitzés, "no interessava a ningú". Finalment arribà a un acord amb Belter i la capsa amb els 10 LP i un llibre de TOTES LES CANÇONS fou un èxit.

Quin és l'extrany mal que hi ha entre Raimon i les editora discogràfiques? Perquè no és gens normal que un cantautor que aconsegueix una molt bona venda amb una producció com és la gravació integral de les seves cançons, hagi de passar un sol dia sense que s'interessin per ell les millors editora. Potser el mal sigui que no saben com portar una obra singular com la de Raimon?

Ara ens arriba la nova

Portada del disc de Bartomeu Penya.

de que ha firmat per Ariola (Maria del Mar Bonet, Serrat, Lluís Llach, La Trinca), alhora que s'anuncia el començament de l'enregistrament de "Entre la nota i el so", que sortirà el proper mes de maig. Una bona nova, perquè Raimon es mereix un lloc entre els primers. Esperem que l'enteniment entre artista i editora sigui llarga i fructífera.

Lluís Llach a l'Auditorium

El propers dies 19, 20,

21 i 22 tendrem de bell nou a Lluís Llach a l'Auditorium. Aquestes actuacions servirán per a presentar el material que recull el seu nou àlbum que amb el títol de "T'estimo" acaba de sortir al mercat i, també, per conèixer de prop l'evolució d'aquest cantautor que, per la seva proximitat i familiaritat, potser encara no valoram degudament.

Quatre actuacions que han despertat una gran expectació, ja que setmanes abans de començar ja hi ha un bon ritme de demanda d'entrades.

"Coverbos" de Penya

"En sentir una guitarra", "Morros de cirera", "Sa perdiu revetllera", "Trenc", "Tots es joves", "Feixets de cabells", "Llocs i terres", "Es coverbos d'En Tomeu", "Ai dolcet, dolcet" i "Coverbos", són els temes, alguns ja publicats anteriorment, d'aquest llarga durada de Tomeu Penya que ha editat Blau.

L'enregistrament s'ha fet amb els músics Xesc Segura, Joaquín, Rafel Canyellas, J. Bibiloni, el propi Penya, Toni Cuenca, Wally Frazza, J.C. Mendoza i Daniel Levi. El resultat és prou interessant, millor que el d'algunes produccions fetes amb més medis. Tomeu Penya encara segueix amb alguns de les seves cançons que podríem anomenar eròtico-camperoles, però també ha provat nous temes i nous ritmes.

"Coverbos" és una gravació fresca, plena de vitalitat, que situa al cantautor Tomeu Penya a bon lloc dins la nostra producció discogràfica. Ara s'ha d'esperar amb interès la seva presentació a l'Auditorium de Ciutat, prevista per a dins de poques setmanes.

LLUIS LLACH-DISCOGRAFIA

(1967-1969)

EPs:

- La barca.
- Nadal no té vint anys.
- El bandoler.
- Copa de destrat.

SINGLES

- A cara o creu.
- Damunt d'una terra.
- El bandoler / L'estaca

LPs:

- Els èxits de LLUIS LLACH.

(1969-1977)

EPs:

- Irene.
- Cels trencats.

SINGLES:

- Respon-me.
- A cavall del vent.

LPs:

- Ara i aquí.
- Com un arbre nu.
- LLUIS LLACH a l'Olympia.

- ... I si canto trist.

- Viatge a Itaca.

- Gener 1976.

- Campanadas a mort.

(1978-1984)

LPs:

- El meu amic el mar.

- Somniem.

- Verges 50.

- I amb el somriure, la revolta.

- T'estimo (20 mars 1984).

PATROCINA

SONY PRESENTEN

LLUIS LLACH
DIES 19, 20, 21 I 22 D'ABRIL
22 HORES
AUDITORIUM
VENDA ANTICIPADA D'ENTRADES:
TRIS-TRAS, Sindicat, 4 • CENTURY, Antoni Marqués Marqués, 4
GALERIES PRECIADOS • BAR ES NIU, Vilafranca
LLIBRERIA ESPINAFOS, Inca • AUDITORIUM
COL·LABORACIÓ ESPECIAL DE:
Ultima Hora • antena3 • RADIO POPULAR MALLORCA • RADIO BALEAR INCA

El darrer crit en bosses i articles en pell

CURTITS

Avinguda Nacional
devora

HOTEL TOKIO

SE VENEN
PORTES - FINESTRES
PERSIANES I
VIDRIERES

Pedro J. Armijo Sánchez

Carrer Jover Coll, 26
Tel. 275283 Part. 270673
SON FERRIOL

LAS MARAVILLAS

LLOGUER DE COTXES

CAR HIRE

Llaüt, 40 - Tel. 26 41 25
Les Meravelles
S'Arenal de Mallorca

Gabriel Matheu Cervera

MAGATZEM DE
Pinsos-Cereals-Llavors-Adobs-Fertilizants-Productes
Agrícoles-Servei de Manescal-Llenya per a la Foganya.

Castillejos, 24
Tel. 26 98 67

Coll d'En Rabassa

FOTO-CINE-ESTUDI

Kamal

Fotocòpies a l'acte
Reportatges foto-cine
Carnets color
Industrial
Publicitària
Material fotogràfic
Servei de revelat
per a l'aficionat
Camí de les Meravelles

riu Centre

Tel. 269416
S'ARENAL DE MALLORCA

AMB LA PRIMAVERA, MOVIMENT A LA NOSTRA COMARCA

La primavera que coincideix amb el començament de la temporada alta, ja que temporada en tenim tot l'any a S'Arenal especialment a la zona de Les Meravelles, hi ha molta d'activitat en el que a obertura de locals es refereix, locals de tota casta, però especialment dels que se dedican a la restauració.

Segons les previsions, vendrà molta de gent aquest estiu ja que de crisi no n'hi ha a Europa, la crisi és a l'Espanya Castellana, però ni a la Catalana ni a la Basca des d'on ens arriba el turisme que ve de l'Estat Espanyol. Les previsions són per tant bones, i la nostra gent se prepara, esten els filats per a recollir tots els doblers que sia possible, donant, això si, un bon servei a la clientela, a fi de que repeteixin, que facin propaganda de les nostres coses i que el turisme ens duri molts d'anys.

A més de restaurants s'obrin noves perruqueries davers S'Arenal, la darrera que hem vist se diu BARONESA i està devora la Plaça de Maria Cristina. Els metges no s'aturen d'obrir consultoris com el CENTRE D'ASSISTENCIA MEDICA que està ubicat al carrer Miramar, 9. Un Consultori privat que em-

pren els turistes que ens visiten, però també molts de residents, uns per no tenir assegurança social i altres per preferir la consulta d'un metge particular.

Als pobles veinats, també hi ha canvis. A Son Ferriol, s'ha obert una Agència Oficial Renault als Tallers Vallespir. No cal dir la millora que significa pels usuaris d'aquesta marca el poder fer les revisions i reparacions a un lloc tan centric i que ve tant de passada com és Son Ferriol. La gent que viu des de S'Arenal fins al Molinar i la del terme de Marratxí tendran d'ara endavant un bon lloc per comprar els seus RENAUTS amb la seguretat de tenir personal qualificat i amable per el manteniment del seu vehicle.

A S'Aranjassa, també hi ha novetats. Un campionat de darts, al Bar Es Turó. Començarà a primers de maig, durant aquest més d'abril hi ha temps per a les inscripcions. Un deport aquest darrer que cobra força arreu de la nostra comarca especialment daver Es Coll d'En Rabassa. Més endavant donarem noticia de com ha anat aquesta competició al Turó de S'Aranjassa.

Donet un poc de pressa; ell ja se menja els caramels que et dvia a tu!

L'IDIOMA AL CARRER

Si em veia en el ca d'naver de triar un nom d'establiment comercial per donar-li un premi, en pens que em decidiria pel que avui il·lustra la nostra pàgina, "VELES I VENTS", que ostenta una botiga del carrer de Manacor.

De vegades, els comerciants que se decideixen a posar nom en català a un establiment o a un producte, s'esforcen per triar-lo com més ordinari i casolà millor, pensant que així serà "més nostre", actitud que revela un lamentable prejudici.

No és el cas de "VELES I VENTS", nom sense pretensions, però senyorívol, que conserva la gràcia poètica de la seva procedència, perquè és pres d'un conegut vers d'un dels més grans poetes que hi ha hagut mai en llengua catalana, el valencià Ausies March (nascut devers l'any 1397

mort el 1459). El vers encapçala una poesia amorosa, que anomena els vents de la mar, uns favorables i altres d'adversos als desigs del poeta:

Veles e vents han mos
/desigs complir
faent camins dubtosos
/per la mar.
Mestre i Ponent contra
/d'ells veig armar;
Xaloc, Llevant los deuen
/subvenir
ab llurs amics, lo Grec e
/lo Migjorn,
fent humils precs al vent
/Tremuntanal
en son bufar los sia par-
/cial
e que tots cinc complex-
/quen non retorn.

Al mateix temps que donam l'enhorabona a la ca "VELES I VENTS" pel seu bon gust i encert, gosariem proposar-li que s'animàs a retolar el portal de manera que el nom se veja a tothora

J.M.G.

CULTURA EN LLIBERTAT

Som un poble ric, molt ric culturalment, per molt que pesi a certa gent, que se'n fa creus i ens tracta d'heretges intentant imposar estranyeses al nostre caracter específic, caràcter donat per una forma d'ésser, d'expressar-nos, de parlar, de viure, d'intercomunicar-nos i una llarga coa d'exemples que hi podríem afegir. Però tal vegada el més important, el que aguaita sobre els demés, el que marca la punta sobre la cresta és el de la nostra llengua, tan estamejada, maltractada, usurpada i violada, que per un incert ens durarà gaire continuant per l'actual camí.

Hom sap el paper fonam-

mental que li toca desempenyar a la llengua, i la clau pel nostre renom com a poble i és ella la que se n'ha emportat les majors garrotades sobre unes carns en crostres i ferides velles. Una quantitat de barbarismes i de gent bàrbara la ofegada i únicament en la força de voluntat que puguem treure de cendres aconseguirem ésser el que erem.

No l'hem de deixar morir com no es pot deixar a part una cosa tan elemental en la nostra tasca quotidiana. Es necessari un esforç conjunt per part d'una fent completament conciençada perquè no sempre els trets vénen de

afora, no, la majoria de vegades provenen de fillastres d'aquesta terra, prenent sepearar-nos, enfonsant qualsevol intent d'allò que pugui dur a la formació incondicional d'una identitat com a poble. La més perillosa arma que tenen al seu favor són els medis de comunicació, per això el no voler que radio, televisió, premsa escrita sigui en la nostra llengua, amb l'excusa del gilingüisme, del que hi ha persones que no ho entenen.

Uns medis de comunicació, (Medis de movilització de masses) dominats per una oficialitat que no es dexia sorprendre per la

pròpia, condemnada a cercles familiars, a "Gettos" intel·lectuals malgrat ésser reconeguda d'una manera oficial no es duu a la pràctica per la senzilla raó de dir que amb ella no es pot anar enlloc. Es això una raó? No! no pot ésser-ho. Això es un suïcidi col·lectiu.

Facen la nostra cultura, lluitem i treballem per la nostra terra salvant-la de la brutalitat d'interessos privats que si ara no ho agraeixen, altra gent ho farà. Treballem per un futur nostre. A ca nostra hi ha moltes coses a fer i de la nostra cultura moltes coses a aprendre.

EL GALL

RENAULT

JOSEP VALLESPÍR I GOST
SERVICI OFICIAL
TALLERS VALLESPÍR
Sant Joan de la Creu, 65
Telèfon 413867
SON FERRIOL

INSTITUT DE BEL·LESA I GIMNÀSTICA
Maruja Fernández
(Senyora de Tito Robles)
Pedro Martell, 6 -
Ciutat Tel. 292090

POLLOS ARENAL

Trasimeno, 41 - (Frente Supermercado Cop)

**POLLOS
AL AST**
para llevar a casa

Teléfonos 26 13 52 - 26 50 07

LES FESTES POPULARS

La primera activitat entorn de les Festes Populares promoguda pel CCP aquest any fou debat per extreure'n unes pistes d'avanç per tal de facilitar elements per anar cada vegada més cap a unes

Centre de Cultura Popular

Es vegé una diferència fonamental entre la Part Forana-barris antics de Ciutat per una banda, i barris de recent creació a Ciutat per l'altra. En els primers en general hi ha unes festes tradicionals que es mantingueren més o manco vives durant l'època franquista, essent fàcil en aquests casos reprendre la tradició aquests darrers anys. En la perifèria de Ciutat, en canvi, havent-hi barris de nova creació.

Una altra diferència és que en els pobles és en general l'Ajuntament el que de manera oficial, moltes vegades de cara a la galeria i per contentar sectors determinats i sempre amb una pressupost elevat, el que les organitza sense participació dels veïns en la programació ni en la distribució dels doblers, mentres que a Ciutat han estat bàsicament des del 76 les Associacions de veïns les que han reprès l'organització de les Festes amb molt poca doblers, però de forma creativa i participativa, sense dirigisme per part de l'Ajuntament. L'organització popular de les Festes a Ciutat ha suposat una verdadera ruptura amb l'època franquista per la forma de fer les Festes, pel contingut de les mateixes i sobre tot per la participació activa dels veïns en les mateixes.

A Ciutat, per tant, el naixement a finals del 75 del moltes d'Associacions de Veïns feu que a l'estiu del 76 aquestes entitats cíviques es donassin a conèixer organitzant les Festes de la barriada, mentres intentaven conjugar la recerca d'una millor convivència amb el caràcter reivindicatiu dels principals problemes del barri, en llaçant amb la tradició existent en els barris que ho permetien: Son Rapinya, Puig de San Pere, Son Sardina, Es Jonquet...

ELS OBJECTIUS BÀSICS DE LES FESTES POPULARS

Si la gent es sent a disgusts dins una barriada i cerca fugir-ne, un objectiu fonamental de les Festes ha d'esser que els veïns es trobin en el carrer, sentin l'entorn i el barri com a cosa seva i s'hi sentin a gust, experimentant EL PLAER DE CONVIURE PLEGATS, de jugar, de cantar i de disfrutar...

Si la gent ha vinguda de diferents indrets, per-

Festes de poble, participatives, on no hi hagi purs espectadors i que ajudin a redes-cobrir, consolidar i crear les nostres pròpies senyes d'identitat.

tany a cultures diferents i l'estructura del barri, els blocs de pisos aïllen les persones, cal que les Festes ajudin a "FER VEINATS", a conèixer-se, com a passa imprescindible per a fer barri, per a fer poble, integrant els diferents sectors i donant a conèixer els diferents indrets del barri.

ROMPRE AMB LA MONOTONIA de la feina i de les preocupacions diàries per a fruit del l'oci, d'altres valors, de la vida.

Donar a conèixer els problemes urbanístics, sanitaris, culturals, etc... del barri, perquè els veïns els sentin com a propis i així les Festes també cobrin UN CARACTER REIVINDICATIU que uneix en una mateixa lluita per un poble o per un barri millor.

La participació dels diversos sectors, de les diverses entitats, de tots, cercant unes Festes pròpies d'aquell poble o barriada fan que poc a poc cobrin un caràcter definit i es vagin trobant i retrobant LES SENYES D'IDENTITAT.

També es vegé important LA PROMOCIO DE GRUPS d'activitats populars, de teatre, de ball, etc...

Que NO SIEN LUCRATIVES.

En resum, podríem dir que L'OBJECTIU ES LA PARTICIPACIO DE TOTS A LA FESTA, que sia no sols per a tots, sinó bàsicament de tots, on, enlloc d'esser espectadors, els veïns es converteixin en actors, protagonistes, participant en l'organització, en la programació, en les diferents activitats, etc...

Tant a la Part Forana com a Ciutat es constata un fet força encoratjador: la gent participa més de cada dia i els nins en fan una gran bulla s'apoderen del carrer i són els principals protagonistes de les Festes. Per altra banda s'ha vist un progrés en el tipus d'actes que en van organitzant pel caràcter educatiu i cultural que molts d'ells van tenint: teatre, exposicions, concursos...

ACTIVITATS A IMPULSAR

1.- En general totes aquelles ACTIVITATS QUE MIREN CAP ALS OBJECTIUS ABANS ESMENTATS: participació de tots, plaer d'estar plegats, convivència, coneixement de l'entorn, reivindicació, ruptura amb la monotonia...

2. Oferta D'ACTIVITATS DE QUALITAT,

donada la competitivitat de la televisió, del Vídeo, etc... que dificulten la sortida dels veïnats al carrer si no és per a fer feina, però sobre tot pel caràcter educatiu i pedagògic que té la qualitat dels actes culturals i recreatius.

3.- ELS GRUPS D'ANIMACIO POPULAR, DE TEATRE I DE TITELLES EN CATALA juguen un important paper per a fer participar els atlots, sobre tot, malgrat les diferències de llengua: és una fórmula bona per a la integració en la cultura del nostre poble.

4.- RECERCA D'ELEMENTS FESTIUS, DE JOCS POPULARS, etc... que poden esser recuperats i són molt PARTICIPATIUS: Carreres per a tothom, pal ensabonat, etc. No es pot pensar que sia irrecuperable cap dels elements tradicionals sense haver intentat tornar-lo treure a llum.

5.- Cal combinar la CREACIO DE TRADICIONS, actes que sempre hi han d'esser a les Festes i que identifiquen d'alguna manera aquella comunitat, amb la CREACIO D'ACTES SORPRESA cada any. Les tradicions s'enriqueixen amb nous elements que van sorgint i que cal incorporar per no quedar aturats en el passat. Les noves tècniques modifiquen els costums, però hem d'evitar que modifiquin la identitat del nostre poble o la dispen-sin.

6.- Més que cercar dades per fer festa, cal CERCAR MOTIUS PER FER-NE: Diada de la bicicleta, Festa de l'arbre, Festa del llibre...

7.- S'ha de cuidar que hi hagi ACTIVITATS PER A TOTES LES EDATS, evitant que ningú es pugui sentir exclòs de la possibilitat de participar activament.

ACTIVITATS A EVITAR

1.- Aquells actes que sien un PUR ESPECTACLE excloent qualsevol tipus de participació al nivell que sia.

2.- Els actes de finalitat lucrativa: NEGOCI.

3.- Sobre els actes competitius es produí un debat molt interessant que no quedà clos. Es vegé que era un tema espinós, però quedà ben clar que en tot cas, si es feien activitats competitives, no podien en si mateixes excloure o marginar la gent, sinó que havien d'esser el màxim de participatives i no de caràcter elitista.

LA MARGINACIÓ DE LA NOSTRA LLENGUA

Un dels pilars fonamentals de la recuperació de la nostra personalitat històrica és, sens dubte, la recuperació de la nostra llengua a tots aquells àmbits d'on s'ha vist desterrada amb el pas dels anys i a cops de decrets del poder central. No hi ha dubte que la nostra llengua és encara viva, però quin futur pot tenir sense el marc legal que la protegeixi? Evidentment, el destí de la nostra llengua en aquestes circumstàncies, és d'arribar a ser un «fet anecdòtic», un article de museu sense futur.

El nostre Estatut d'Autonomia diu que el català és la llengua oficial de la nostra comunitat autònoma, doncs bé, que es demostrí amb fets que és llengua oficial. De la mateixa manera que una llengua no desapareix a cops de decrets ni de lleis, tampoc una llengua marginada pot recuperar l'espai social i cultural perduts, sense altres decrets, altres lleis, que li ajudin a anar endavant. És evident que la nostra llengua necessita del marc legal necessari per sortir del forat en el que està clavada, i ara mateix pens amb la LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA, que seria la primera passa, però en absolut l'única que es pugui fer, que s'hagi de fer.

Si els decrets que, en segles anteriors, sortiren del poder central no pogueren fer desaparèixer la llengua del nostre poble, almenys aconseguiren restringir el seu ús i crear les condicions psico-socials de provincialisme lingüístic, de menyspreu a la pròpia llengua (en alguns sectors i en certes circumstàncies) i d'admissió de la diglòssia com un fet «natural» al nostre poble.

L'ambient que hem respirat amb la formació del «estado de las autonomías» ha estat força curiós i, sobretot, enganyós. La recuperació i el reconeixement (parcials en tot cas) de la llengua pròpia a les comunitats autònomes que en tenien una de diferent a l'oficial de l'Estat, ha semblat, als ulls de part de l'opinió pública, expressada als mitjans de comunicació, com una mena de «graciosa concessió» de Madrid vers les «provincies perifèriques», mentre que ningú no s'ha plantejat els anys, els segles, d'injustícia que el nostre poble i altres han patit en qüestió lingüística, deixant als darrers cinquanta anys la responsabilitat de la marginació i de la restricció del seu ús. La cosa, emperò, ve de molt més lluny.

El Comte-Duc d'Olivares aconsellava al rei Felip IV «que trabaje y piense con consejo maduro y secreto por reducir todos estos reinos de que se compone España al estilo y leyes de Castilla, sin ninguna diferencia». El sistema que articulava els regnes d'Aragó, de Castella i de Navarra era, en aquells moments i en termes actuals, una mena de federalisme. Tot i que el Comte-Duc ho intentà, no aconseguí dur endavant els seus intents centralitzadors.

Felip V, emperò, anà més lluny. Després de guanyar la guerra de Successió pogué posar en pràctica les seves lleis uniformistes i centralitzadores, calcades de la monarquia francesa, expressades en el Decret de Nova Planta que feu extensiu a tota la Corona d'Aragó «por el justo derecho de conquista». La Corona d'Aragó quedava sotmesa, de llavors ençà, a les lleis, els usos, els costums i els tribunals de Castella.

Però la qüestió no quedà així. El Consejo de Castilla proposava a Felip V «que en las escuelas de primeras letras y de gramática no se permitian libros en lengua catalana, escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas y que la doctrina cristiana sea y la aprendan en castellano». I la persecució de la nostra llengua seguí endavant.

El 1717 Felip V dictava una instrucció secreta dirigida als corregidors instal·lats a les terres que abans havien format part de la Corona d'Aragó (Regne d'Aragó, Regne de València, Regne de Mallorca i Principat de Catalunya) diguent que: «pondrá el corregidor el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará las providencias más templadas para que se note el efecto sin que se note el cuidado». El maquiavel·lisme d'aquestes darreres frases no necessita comentaris.

Però aquí no s'acaba aquesta història, ni molt menys. Seguirem la propera setmana si l'excé d'originals no ho impedeix. Ramon Turmeda

**URGÈNCIES
MÈDIQUES**

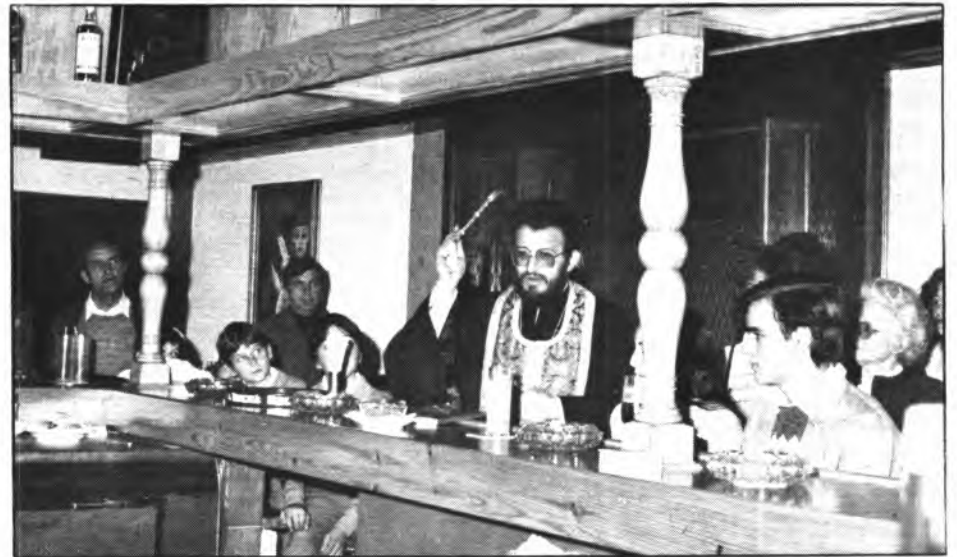

CONSULTORI RIU CENTRE
TEL. 490100 - 490211
SERVICI LES 24 HORES
CARRER SANT RAMON NONAT
LES MERAVELLES DE S'ARENAL

L'illa Perduda

Una torrada de porquim mullada amb vi de Sineu i altres begudes i menjures exquisides, reunit als aficionats de la nostra comarca al deport de l'equitació. ¿El motiu? Posar nom a una pollina filla de l'ego de carreres Geli Salde. A la pollina li posaren de nom Lara P. Això fou d'umenge passat al matí.

Aquests dies passats fou inaugurat l'Hotel i la cafeteria Latino, amb nova direcció i nou ambient. Caldrà anar devers el Latino a veure que passa. El reverend Makarios de l'església ortodoxa feu les aspersions reglamentàries. Foto Kamal.

HA MORT EN JOAN DOLC

El fins ara president de la Federació Balear de Bolos i gran aficionat a la petanca i al bàndol, ha mort. L'esdeveniment es produí de forma ràpida i sorprenent, ja què duia una vida completament normal. A la parròquia de Sant Sebastià li fou oferida una missa per part de les federacions dels esmentats esports.

Josep M. Palau i Camps

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Tots estem d'acord en què, en l'actualitat, els mitjans de comunicació són importantíssims pel que es refereix a la conservació i expandiment de la nostra llengua silenciada per tant de temps.

Perquè, què en farem de què sigui ensenyada a escoles i instituts si els alumnes, al sortir dels centres escolars continuen rebent tots els missatges, en els mitjans informatius, en una altra llengua? No és la influència, sobretot de la televisió, la que fa que els nostres infants i joves, que normalment parlen en català en el si de la família, a l'hora de jugar o de dovertir-se ho facin en castellà?

L'ignorar la nostra llengua, en els mitjans de comunicació, no ens farà

cap bé i unos mitjans de comunicació, i sobretot una televisió, en català ens fan tanta falta que ens sembla un problema a resoldre com més prest millor.

La nostra Comunitat Autònoma, segons sembla, està interessada en tenir un canal de televisió --a l'estil de "TV-3" o de "Telebista"-- i això ens sembla bé. Però cal no oblidar dos factors:

1er.- Pot mantenir una comunitat com la nostra, d'unes seiscents mil persones, un canal de televisió que no sigui un "canalet"? Perquè no és només el muntar aquest canal --que costaria més de cent milions de pessetes-- cal, després, man-

tenir-lo, donar-li contingut i contractar un munt de professionals, filmar programes... Pot, la nostra economia mantenir tot això?

2on.- Essent, la nostra, una de les darreres comunitats autònomes a ser formades, quan podrem tenir les transferències i els diners per a poder mantenir aquest "canalet"? No haurem de passar, encara, alguns anys, potser tres o quatre, per a tenir una situació econòmica que ens permeti fer la despesa? I, quan el canal autònomic estigui muntat quina quantitat i quina qualitat de programes ens permetrà la nostra economia?

No és que estem en contra d'un canal de televisió autònomic, al contrari, pensem que com més n'hi hagi en la nostra llengua millor serà per a tots, però si que estem en contra d'esperar quan, com ja hem assenyalat, això és una de les coses que més falta ens fan.

Ja funciona, i ben prest ho farà unes vuit diàries, el canal de la Generalitat de Catalunya, que és en la nostra llengua, i el cost d'un repetidor que permetés veure aquest canal ací es situa ens uns cinc milions de pessetes i, tot d'una, ve la pregunta: no seria millor, per tal de poder-

ne disposar prest i per a estalviar uns quants milions de pessetes a les nostres butxaques instal·lar aquest repetidor mentre esperem el nostre canal?

La Constitució permet la col·laboració entre diferents comunitats autònomes i, per tant, sembla que no hi ha d'haver cap entrebanc per aquest costat. Iniciar les gestions per a la col·laboració en televisió ens faria guanyar un temps preciós i pensem que el temps que es perd ja mai més es recupera.

Ja sé que sortiran aquelles veus de sempre, les d'aquells que estimen tant la nostra llen-

gua que mai no l'usen per escriure, i que aquests ens tornaran a parlar del "imperialisme català" i del "oro català", perquè, naturalment, la conservació de la nostra llengua els importa un pebre. Però quin cas es pot fer d'aquestes veus, sempre mancades de rigor científic i empeses, només, per un odi visceral a segons què i a segons qui?

Penso que tots els bons mallorquins --i menorquins i eivissencs-- que estimen les nostres coses, aquelles coses que mai no ha combatut l'"imperialisme català", sinó un altre "imperialisme" --que és el que defensen els "escribidors" de segons quines "cartas al director"-- estaran d'acord amb nosaltres: Necessitem una televisió en català amb urgència!